

Landanalys pressfrihetsindex 2024. Den afrikanska kontinenten

Journalister trakasseras och förföljs under valrörelser

I **Afrika söder om Sahara** har politiska val fört med sig våld mot journalister och medier både från politiska aktörer och deras anhängare. Det hände bland annat i **Nigeria** (rankat på 112:e plats i pressfrihetsindex 2024), där nästan 20 reportrar attackerades i början av 2023. I **Madagaskar** (plats 100) attackerades tio reportrar i samband med protester före valet. I **Demokratiska republiken Kongo** (123:e plats), försöker politiker ofta skrämman representanter för media. Journalisten **Stanis Bujakera** häktades i väntan på rättegång på falska anklagelser och hindrades därmed från att bevaka valrörelsen.

Under valrörelsen försökte politiker även använda medier för att utöva inflytande och påtryckningar. Detta skedde i **Senegal** (94:e plats), Demokratiska republiken Kongo och i Nigeria, där politiker även startat egna medier.

Politisk kontroll av medier

Andra länder i regionen använder sig av metoden att manipulera personer i medieetiska råd för att via dem kringgå lagen och stänga medier.

Mot bakgrund av parlamentsvalet i **Togo** (113:e) vidtog myndigheten för radio, tv och kommunikation (HAAC) ofta godtyckliga eller oproportionerliga åtgärder mot medier och journalister. Även om **Zimbabwe** (116:e plats) och **Gabon** (56:e plats) placerar sig högre upp i indexet, skärpte myndigheterna i båda länderna sina grepp om nyheter och information inför valet genom att godtyckligt stänga av internet, utvisa utländska journalister eller avbryta utländska mediers bevakning.

Liknande metoder förekom även i **Guinea**. Trots en missvisande uppgång (upp sju placeringar till 78:e plats) jämfört med andra länder runt omkring i indexet, stagnerade landets globala poäng och indikatorerna för politisk påverkan och säkerhet sjönk. Det beror främst på godtycklig blockering av internet, avstängning och störning av flera radiostationer och tv-kanaler.

Begränsningar av tillgång till information ökade ännu mer i **Sahel**, där flera länder stoppade lokala sändningar av utländska, främst franska, medier som France 24, RFI och TV5 Monde.

Niger (80:e) har fallit 19 placeringar som en följd av de hänsynslösa åtgärder som vidtagits av militärjuntan som tog makten i en kupp i juli 2023. Situationen är långt ifrån bra i **Burkina Faso** (86:e plats), som föll 28 placeringar, och i **Mali** (114:e plats). Sist i 2024 års index ligger ett afrikanskt land, **Eritrea** (180:e), där fria medier överhuvudtaget inte existerar.

Kontrollen har lättat i några få länder

Tanzania (97:e) är ett av länderna i Afrika söder om Sahara där vi ser förbättringar. Landet klättrade 46 placeringar och att presidenten långsamt släpper sitt grepp om medier, ger viss anledning till hopp för pressfriheten. I **Mauretanien** (33:e), skedde färre övergrepp mot journalister, men landets mediesituation präglas fortfarande av statlig mediedominans och en extremt osäker ekonomisk situation för oberoende medier.